

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/136/2005

SIERPNIOWE NOTOWANIA RZĄDU I PREMIERA

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, SIERPIEŃ 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
22 października 2004 roku

Można sądzić, że związana z okresem urlopowym ograniczona działalność rządu oraz nieobecność premiera w mediach sprzyjają zahamowaniu obserwowanej w ostatnich miesiącach tendencji do spadku notowań zarówno Marka Belki jako szefa rządu, jak i jego gabinetu. Sierpień¹ przyniósł wyraźną stabilizację ocen, a nawet niewielkie korzystne zmiany w tym zakresie.

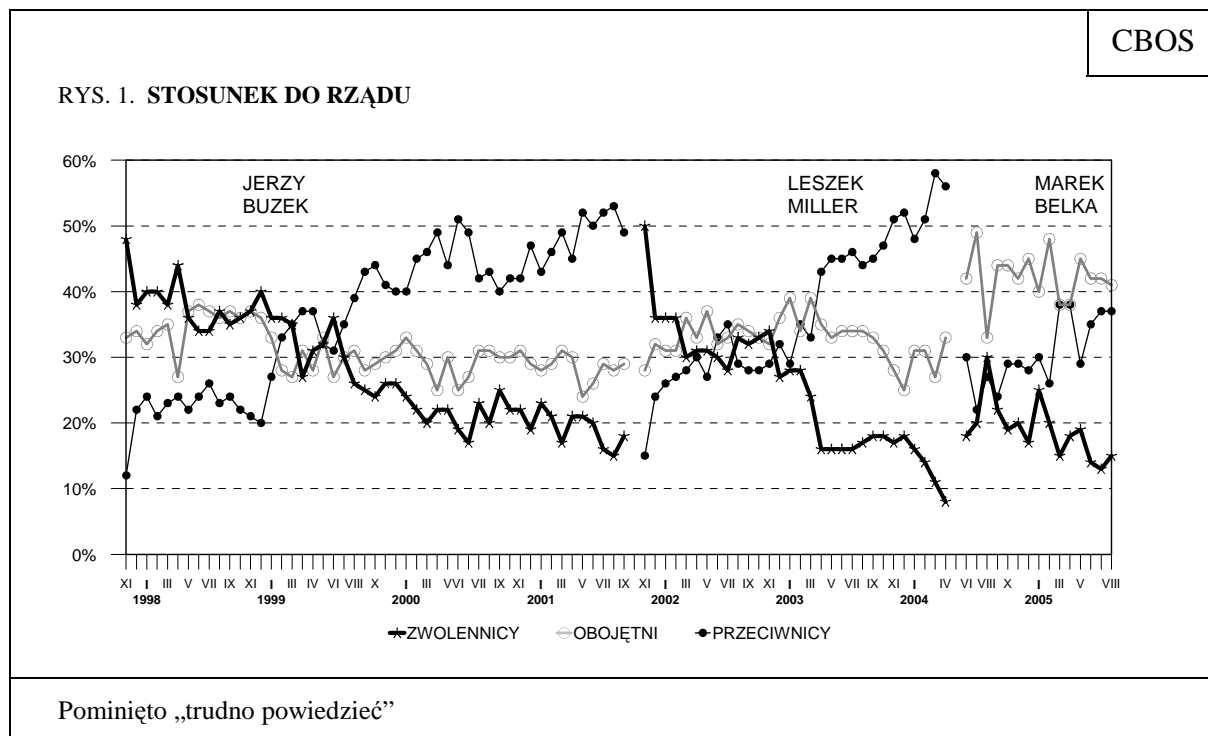
STOSUNEK DO RZĄDU

Do zwolenników obecnego rządu zalicza się 15% badanych (wzrost od lipca o 2 punkty). Więcej niż co trzeci ankietowany (37%, tyle samo co przed miesiącem) uważa się za umiarkowanego lub zdecydowanego jego przeciwnika. Wciąż jednak dominuje w społeczeństwie obojętny stosunek do gabinetu Marka Belki (41%).

Tabela 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	2004					2005							
	w procentach												
Zwolennicy	30	22	19	20	17	25	20	15	18	19	14	13	15
Przeciwnicy	27	24	29	29	28	30	26	38	38	29	35	37	37
Obojętni	33	44	44	42	45	40	48	38	38	45	42	42	41
Trudno powiedzieć	10	10	8	9	9	6	6	9	6	7	9	8	7

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (183) zrealizowano w dniach 5-8 sierpnia 2005 roku na liczącej 949 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Do zwolenników rządu stosunkowo częściej niż pozostali zaliczają się badani ze średnim oraz wyższym wykształceniem, pracownicy umysłowi (często stanowiący kadre kierowniczą), najwięcej zarabiający oraz subiektywnie najlepiej oceniający własne warunki materialne.

W największym stopniu stosunek do obecnego rządu różnicują poglądy polityczne ankietowanych. Respondenci deklarujący przekonania lewicowe trzykrotnie częściej niż identyfikujący się z prawicą popierają gabinet Marka Belki (36% wobec 12%). Znajduje to również odzwierciedlenie w analizie ocen rządu w potencjalnych elektoratach.

Obecny gabinet ma najwięcej zwolenników wśród tych, którzy w najbliższych wyborach parlamentarnych zamierzają oddać głos na SLD. Przeciwnicy rządu to głównie potencjalni wyborcy LPR i PiS oraz - w nieco mniejszym stopniu - PO. W elektoratach PSL i Samoobrony, jak również w grupie wyborców niezdecydowanych i tych, którzy nie zamierzają głosować, przeważa obojętny stosunek do urzędującego gabinetu.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty*	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	obojętni	przeciwnicy	Trudno powiedzieć
	w procentach			
SLD	56	23	18	3
PO	24	30	44	2
PSL**	11	47	40	3
Samoobrona	8	48	39	5
LPR	19	22	59	0
PiS	12	33	53	2
Niezdecydowani	12	46	35	7
Niezamierzający głosować	10	50	31	9

* Określone na podstawie deklaracji głosowania we wrześniowych wyborach parlamentarnych

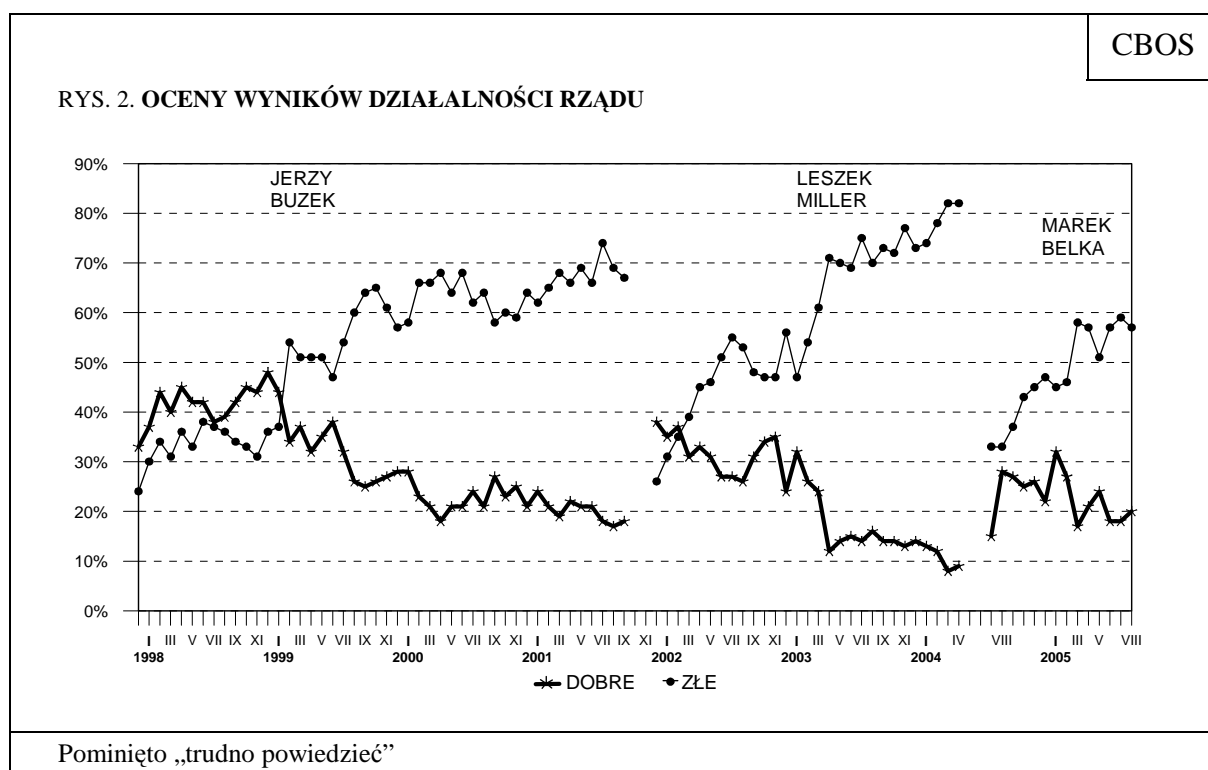
** Deklaracje wyborców tej partii należy interpretować ostrożnie ze względu na ich małą liczebność w badanej próbie

OCENY DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

Wyniki sierpniowego sondażu wskazują na nieco korzystniejsze niż przed miesiącem oceny dotychczasowej działalności rządu. Obecnie co piąty badany (20%, wzrost o 2 punkty) pozytywnie ocenia rezultaty pracy rządu od momentu kierowania nim przez Marka Belkę. Nadal jednak ponad połowa Polaków (57%, spadek o 2 punkty) wyraża się krytycznie o efektach działań tego gabinetu.

Tabela 3

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Marka Belki od czasu objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań											
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	2004				2005							
	w procentach											
Dobrze	27	25	26	22	32	27	17	21	24	18	18	20
Źle	37	43	45	47	45	46	58	56	51	57	59	57
Trudno powiedzieć	36	31	29	31	23	27	25	22	25	25	23	23

Bilans działań rządu, podobnie jak ogólny stosunek do tej instytucji, wypada szczególnie niekorzystnie w opinii respondentów o prawicowych poglądach politycznych. Niemal trzy czwarte badanych z tej grupy (71%) ocenia negatywnie dotychczasową pracę rządu, a tylko niespełna co piąty (19%) wyraża się o niej pozytywnie.

Jeżeli zaś chodzi o potencjalne elektoraty, to okazuje się, iż najwięcej opinii krytycznych o dotychczasowej działalności obecnego rządu pochodzi od respondentów deklarujących chęć głosowania na LPR (76%) oraz PiS (69%). Wśród krytyków działań podejmowanych przez gabinet rządowy liczebnością wyróżniają się także potencjalni wyborcy Samoobrony (66%), PSL (65%) oraz PO (58%). Względnie najkorzystniej ocena osiągnięć rządu wypada w elektoracie SLD (64%), chociaż i w tej grupie znaczny jest odsetek ocen negatywnych (30%).

Tabela 4

Potencjalne elektoraty*	Oceny wyników działalności rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
SLD	64	30	6
PSL**	16	65	19
PO	35	58	7
Samoobrona	18	66	16
LPR	17	76	7
PiS	23	69	8
Niezdecydowani	13	55	32
Niezamierzający głosować	16	52	32

* Określone na podstawie deklaracji głosowania we wrześniowych wyborach parlamentarnych

** Deklaracje wyborców tej partii należy interpretować ostrożnie ze względu na ich małą liczebność w badanej próbie

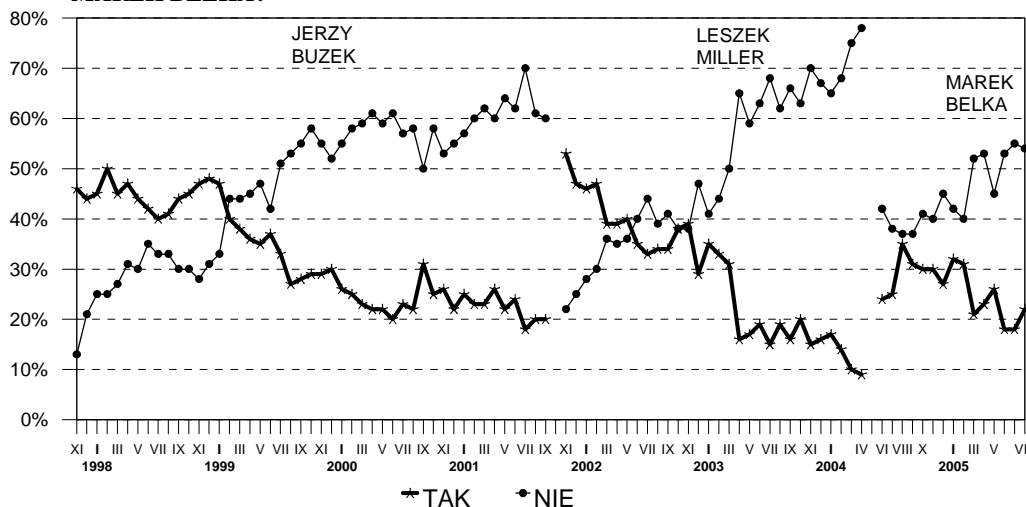
STOSUNEK DO PREMIERA MARKA BELKI

W stosunku do lipcowego badania nie uległ istotnej zmianie społeczny wizerunek samego premiera. Na poziomie sprzed miesiąca utrzymała się liczba przeciwników Marka Belki, natomiast o 4 punkty przybyło tych, którzy wyrażają zadowolenie z faktu, że to właśnie on stoi na czele rządu. Co czwarty ankietowany (24%) nie potrafi określić swojego stosunku do premiera.

Tabela 5

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Marek Belka?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	2004					2005							
	w procentach												
Tak	35	31	30	30	27	32	31	21	23	26	18	18	22
Nie	37	37	41	40	45	42	40	52	53	45	53	55	54
Trudno powiedzieć	28	32	29	30	28	27	29	27	24	29	29	28	24

RYS. 3. CZY JEST PAN(I) ZADOWOLONY(A) Z TEGO, ŻE NA CZELE RZĄDU STOI MAREK BELKA?

Pominięto „trudno powiedzieć”

Podobnie jak jakość ocen samego rządu, tak i stosunek do jego szefa w znacznym stopniu uwarunkowany jest pewnymi cechami socjodemograficznymi ankietowanych. Najbardziej przychylni premierowi są respondenci z wyższym wykształceniem, stanowiący kadre kierowniczą i inteligencję oraz uzyskujący najwyższe dochody w przeliczeniu na osobę.

Stosunkowo największe poparcie dla Marka Belki jako premiera wyrażają respondenci deklarujący lewicowe poglądy polityczne (36%), chociaż również w tej grupie dominują opinie negatywne (48%) podobnie jak wśród osób o poglądach centrowych (53%) czy - zwłaszcza - prawicowych (69%).

W potencjalnych elektoratach premier cieszy się największym poparciem wśród wyborców SLD, którzy niemal dwukrotnie częściej deklarują zadowolenie z szefa rządu niż niezadowolenie. Szczególnie krytyczny stosunek do Marka Belki jako premiera wyrażają zwolennicy Samoobrony (78%) oraz LPR (73%). Również wśród zdeklarowanych wyborców PiS i PSL jest znaczna przewaga niezadowolonych z faktu, że to właśnie Marek Belka stoi na czele rządu. Na tle pozostałych ugrupowań wyraźnie podzielony w tej kwestii jest elektorat PO, choć i w tej grupie przeciwnicy premiera przeważają nad jego zwolennikami (57% wobec 38%). Mimo iż wyborcy niezdecydowani oraz ci, którzy w ogóle nie zamierzają głosować w najbliższych wyborach parlamentarnych, często nie potrafią ocenić swojego stosunku do Marka Belki jako premiera (odpowiednio: 37% i 32%), również wśród nich dominują opinie krytyczne (51% i 48%).

Tabela 6

Potencjalne elektoraty*	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Marek Belka?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
SLD	61	33	6
PO	38	57	5
LPR	18	73	8
PSL**	24	60	16
PiS	24	62	14
Samoobrona	12	78	10
Niezdecydowani	12	51	37
Niezamierzający głosować	20	48	32

* Określone na podstawie deklaracji głosowania we wrześniowych wyborach parlamentarnych

** Deklaracje wyborców tej partii należy interpretować ostrożnie ze względu na ich małą liczebność w badanej próbie

Zbliżające się wybory parlamentarne i prezydenckie oraz związane z nimi kampanie sprawiają zapewne, że obecnie uwaga społeczeństwa w znacznie mniejszym stopniu niż zwykle skupiona jest na działaniach rządu.

Po zarejestrowanym w czerwcu, a w mniejszym stopniu również w lipcu, spadku notowań szefa rządu i jego ekipy, sierpniowe wyniki badań przynoszą pewną stabilizację ocen w tym zakresie. Wciąż jednak silna jest społeczna krytyka gabinetu rządowego.

Stosunek do tej instytucji w największym stopniu różnicują preferencje polityczne oraz sympatie partyjne respondentów. Mimo iż Marek Belka zakładał stworzenie wizerunku ponadpartyjnego szefa rządu, wciąż zarówno on sam, jak i działalność jego gabinetu znajdują zdecydowanie większe uznanie wśród respondentów o poglądach lewicowych, często stanowiących elektorat SLD. Najwięcej zaś przeciwników premiera i jego ekipy skupionych jest wśród sympatyków ugrupowań prawicowych oraz w grupie potencjalnych wyborców Samoobrony.

Opracował

Rafał BOGUSZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. Stosunek do rządu

(%)

	Zwolennicy	Przeciwnicy	Obojętni	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	15	37	41	7	948
Płeć					
Mężczyźni	15	42	37	5	450
Kobiety	14	33	44	8	498
Wiek					
18-24 lat	14	20	57	9	147
25-34	13	38	43	6	168
35-44	7	47	41	5	158
45-54	20	42	34	4	181
55-64	16	42	36	7	130
65 lat i więcej	19	35	36	10	164
Miejsce zamieszkania					
Wieś	9	35	46	10	353
Miasto do 20 tys.	14	34	48	4	114
20-100 tys.	17	41	36	6	187
101-500 tys.	21	36	41	2	183
501 tys. i więcej mieszk.	20	46	26	8	112
Wykształcenie					
Podstawowe	10	35	45	10	278
Zasadnicze zawodowe	9	42	44	5	243
Średnie	20	37	38	5	328
Wyższe	26	36	33	5	100
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	23	45	27	5	58
Prac. umysł. niż. szczebla	29	36	28	7	89
Pracownicy fiz.- umysł.	13	43	41	3	85
Robotnicy wykwalifikowani	7	51	38	4	77
Robotnicy niewykwalifik.	8	38	52	2	42
Rolnicy	2	41	50	7	50
Pracujący na własny rach.	8	37	51	4	28
Bierni zawodowo					
Renciści	14	32	45	9	106
Emeryci	18	37	37	8	191
Uczniowie i studenci	16	23	55	7	72
Bezrobotni	11	40	44	5	111
Gospodynie domowe i inni	14	26	41	19	39
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	20	37	38	5	117
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	16	45	36	4	79
sekt. pryw. poza rolnict.	13	45	38	4	186
prywatnym gosp. rolnym	2	47	44	8	63
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	7	41	47	5	122
301-500	10	36	46	8	146
501-900	21	39	34	6	213
901-1200	23	48	22	7	70
Powyżej 1200 zł	34	36	26	4	68
Ocena własnych war. mater.					
Złe	9	42	44	5	303
Średnie	15	37	41	8	409
Dobre	23	33	37	7	236
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	16	34	44	6	63
Raz w tygodniu	14	35	43	8	462
1-2 razy w miesiącu	14	43	35	7	154
Kilka razy w roku	13	38	45	4	165
W ogóle nie uczestniczy	23	40	32	6	105
Poglądy polityczne					
Lewica	36	27	35	3	129
Centrum	15	35	45	5	260
Prawica	12	55	31	2	273
Trudno powiedzieć	7	28	50	14	285

Tabela 2. Jak by Pan(i) ocenił(a) **wyniki działalności rządu** premiera Marka Belki od czasu objęcia przezeń władzy?

(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	57	23	949
Płeć				
Mężczyźni	21	62	17	450
Kobiety	19	53	28	499
Wiek				
18-24 lat	25	41	34	147
25-34	19	56	25	169
35-44	14	68	19	158
45-54	22	64	14	181
55-64	21	62	16	130
65 lat i więcej	20	50	30	164
Miejsce zamieszkania				
Wieś	15	56	29	354
Miasto do 20 tys.	19	59	22	114
20-100 tys.	25	53	22	187
101-500 tys.	20	63	17	183
501 tys.i więcej mieszk.	31	52	17	112
Wykształcenie				
Podstawowe	16	53	31	278
Zasadnicze zawodowe	11	64	25	243
Średnie	25	57	18	328
Wyższe	37	50	13	101
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	34	56	10	59
Prac.umysł.niż.szczebla	33	55	12	89
Pracownicy fiz.- umysł.	15	58	26	85
Robotnicy wykwalifikowani	10	63	28	77
Robotnicy niewykwalifik.	14	62	24	42
Rolnicy	11	62	27	50
Pracujący na własny rach.	16	67	17	28
Bierni zawodowo				
Renciści	20	57	23	106
Emeryci	21	55	24	191
Uczniowie i studenci	26	40	33	72
Bezrobotni	17	63	20	111
Gospodynie domowe i inni	12	55	33	39
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	27	59	14	117
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	18	58	24	79
sekt. pryw. poza rolnict.	19	61	21	187
prywatnym gosp. rolnym	9	69	22	63
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	10	67	24	122
301-500	21	57	22	146
501-900	24	59	17	213
901-1200	25	60	14	70
Powyżej 1200 zł	38	52	10	68
Ocena własnych war. mater.				
Źłe	12	64	24	303
Średnie	19	57	24	409
Dobre	33	49	19	237
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	14	56	30	63
Raz w tygodniu	21	57	22	462
1-2 razy w miesiącu	18	56	27	154
Kilka razy w roku	21	61	19	165
W ogóle nie uczestniczy	23	55	23	105
Poglądy polityczne				
Lewica	37	51	12	129
Centrum	26	55	19	261
Prawica	19	71	10	273
Trudno powiedzieć	8	48	44	285

Tabela 3. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że obecnie na czele rządu stoi **Marek Belka**?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	22	54	24	948
Płeć				
Mężczyźni	22	59	19	449
Kobiety	21	50	29	499
Wiek				
18-24 lat	26	44	29	146
25-34	19	54	27	169
35-44	16	64	20	158
45-54	23	58	19	181
55-64	24	55	21	130
65 lat i więcej	22	49	29	164
Miejsce zamieszkania				
Wieś	15	55	31	354
Miasto do 20 tys.	24	49	27	114
20-100 tys.	28	50	22	186
101-500 tys.	23	60	17	183
501 tys.i więcej mieszk.	29	55	16	112
Wykształcenie				
Podstawowe	19	49	31	278
Zasadnicze zawodowe	13	64	23	241
Średnie	26	53	21	328
Wyższe	35	46	19	101
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	33	46	21	59
Prac.umysł.niż.szczebla	32	53	15	89
Pracownicy fiz.- umysł.	19	62	19	85
Robotnicy wykwalifikowani	6	63	32	77
Robotnicy niewykwalifik.	11	63	26	42
Rolnicy	13	71	16	50
Pracujący na własny rach.	15	54	31	28
Bierni zawodowo				
Renciści	24	51	25	106
Emeryci	25	51	24	191
Uczniowie i studenci	27	40	34	72
Bezrobotni	20	59	22	110
Gospodynie domowe i inni	16	44	40	39
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	23	58	20	117
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	17	55	28	79
sekt. pryw. poza rolnict.	20	59	22	187
prywatnym gosp. rolnym	10	72	17	63
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	11	64	24	122
301-500	20	58	22	146
501-900	28	52	20	213
901-1200	22	58	20	70
Powyżej 1200 zł	38	46	16	68
Ocena własnych war. mater.				
Złe	14	61	24	302
Średnie	20	54	26	409
Dobre	33	45	21	237
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	16	59	25	63
Raz w tygodniu	23	53	25	462
1-2 razy w miesiącu	19	57	23	154
Kilka razy w roku	19	56	25	165
W ogóle nie uczestniczy	26	51	23	103
Poglądy polityczne				
Lewica	36	48	16	129
Centrum	26	53	22	261
Prawica	22	69	9	273
Trudno powiedzieć	11	44	46	284